

SOSIAALIHUOLLON ASIAKASASIAKIRJALAIN toimeenpano

Kansa-koulu -hankkeen aluetilaisuus 18.3.2016, Kuopio, Tietoteknia
Tarja Kauppila, johtaja, ISO

Keskeiset käsitteet selville

MIKÄ IHMEEN KANSA-TYÖ?

Kansasta on moneksi

- ”Kansa” = kansallisen hankkeen nimi: **Sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ja määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanohanke (2015-2020, THL)**
- **Kansa-suunnitelma** (THL/OPER) = valtakunnallinen suunnitelma siitä, miten em. Kansallinen hanke toteutetaan. Suunnitelma on viimeistelyssä ja tarkoitus julkistaa lähiaikoina (Antero Lehmuskoski 16.3.16, THL).
- **Kansallinen Terveysarkisto (Kanta)** on yhteinen nimitys terveydenhuollon valtakunnallisille tietojärjestelmäpalveluille (sähköinen lääkemääräys eResepti, kansallinen lääketietokanta, potilastiedon arkisto ja omakanta), jotka otetaan käyttöön vaiheittain koko maassa
- Kansa-hankkeen myötä **Kanta-palveluja** laajennetaan sosiaalihuollon Kanta-palveluihin
- **Kansa-koulu hanke**: ennakoidaan Kanta-palveluihin liittymistä kehittämällä määrämuotoista kirjaamista sosiaalihuollon palveluissa

Tuttuja juttuja, etenemme vain systemaattisempaan suuntaan

TIETO SOSIAALIHUOLLOSSA

Sote-tieto hyötykäyttöön –strategia 2020

- keskeiset linjaukset (STM)

1. Kansalainen:

Pystyn itse

2. Ammattilainen:

Kyvykkäät käyttäjät ja fiksut järjestelmät

3. Palvelujärjestelmä:

Niukkenevat resurssit oikeaan käyttöön

4. Yhteiskunta:

Tiedä ensin, johda sitten

Tieto sosiaalihuollon prosesseissa

(Helsingin sosiaalivirasto 2003, 12; Kuusisto-Niemi ja Lehmuskoski 2010, 49)

- Organisaation toiminta-ajatuksesta, visiosta ja strategiasta lähtevä jatkumo:

tietotarpeet – kerättävän tiedon sisältö –
tietorakenteiden määrittely –
tietojärjestelmien ja tietovarastojen luonti –
tiedon jalostaminen, jakelun järjestäminen,
tiedon hyödyntäminen ja johtaminen

P.S: Tieto joustavasti, yhteydet avoimesti

(Kauppila 2012)

- Yhtenäiset määritykset, säädösten tuki, systemaattisen kehittämistyön jatkuvuus, käsitteiden maailmasta arjessa **käytettävien sovellusten** yhä parempaan toimivuuteen
- Ei pysähtyneisyyden ”valmis” tila, vaan jatkuvasti etenevä kehityskulku
- SOTE-palveluarkkitehtuuri, tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuuri, suunnitelmat kokeiluiksi ja käytäntöön
- Asenne: tiedonhallinta monipuolisen yhteistyön innostajaksi ja uuden luomisen tukijaksi
- Osaamisen motivoiva kehittäminen varmistetuksi
- Läpinäkyvyyden ja osallisuuden vahvistaminen keskeisiksi lähtökohdiksi ja periaatteiksi:
 - kaikki mukaan, kaveria ei jätetä eikä perusteettomasti osallisia rajata
- Kysymys on paljosta muusta, kuin vain tekniikasta - mutta toki myös tekniikasta

Kansallisia ja alueellisia tahoja nykyisessä kehittämistyössä:

- STM
- THL/OPER
- Kuntaliitto, Akusti-yhteistyö
- Sairaanhoidopiirit (ml. Pth-yksiköt)
- Kunnat/kuntayhtymät (ml. Maakunnalliset ICT-ryhmät, esim. Pohjois-Savossa PoSoten ICT-ryhmä)
- Sosiaalialan osaamiskeskukset (koko maan kattava Stake-verkosto, alueelliset sote-tiedonhallinnan kehittämisryhmät esim. ISOssa Pohjois-Savon sosiaalipalvelujen johtajien tiedonhallintaverkosto)
- Alueelliset sote-ICT –ryhmät (esim. Itä- ja Keski-Suomi)

Sosiaalialan osaamiskeskusten rooli

- Historiaa on: Sosiaalialan kehittämishanketta (v. 2003 -) edelsi selvityshenkilövaihe. Raportissa esitettiin mm. sosiaalialan tietohallinto-osaamisen kokoamista juuri perustettujen (v. 2002 lukien) sosiaalialan osaamiskeskusten alueellisiin tukiyksiköihin, ”pesäpaikka tietohallinnon alueelliselle kehittämiselle” (Heikkilä 2003, 40; Kortelainen 2010)
- Osaamiskeskukset aktiivisesti mukana kansallisessa hankkeessa ja aluehankkeissa v. 2004 lukien (Kortelainen 2010)
- Osaamiskeskukset tukemassa THL/OPERin perustamista ja työn käynnistymistä (esim. ISO johtoryhmässä)
- Yhteistyö Stake-verkostossa ja kansallisissa hanketehtävissä, esim. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanon tukeminen koko maassa elokuusta 2015 lukien eli **Kansa-koulu -hanke**

Tuumasta tulevaisuuteen:

Alueelliset sote-osaamiskeskittymät...?

- Koordinoisivat ja tukisivat laajalla maantieteellisellä alueella ("ns. viiden malli?") tehtävää sote:n ml. sote-tiedonhallinnan tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyötä, uudistamisen tutkimustietoperustaisuus vahvemiksi myös sosiaalihuollossa ja monilla "rajapinnoilla"
- Koordinointi/vastuu myös sote-tiedonhallinnan alueellisesta kehittämisestä, "nepparin vastinpari" kansallisen tason toimijoille
- Käytännössä paikallinen, alueellinen ja kansallinen/kansainvälinen (STM, THL ym.) yhteistyö hyötyisi systemaattisesta työnjaosta ja toimintojen pitkäjänteisestä yhteensovittamisesta
- P.S. Historian opetus: *"Pelkkä strateginen julistus ei saanut kehittämistyötä liikkeelle..."*

Uudistuksen käyttövoima: innostusta tarvitaan

(Aalto-Setälä ja Saarinen 2014, 10 – 18)

- ”Innostus vaatii rohkeutta sillä jo koulussa – ja sen jälkeisessä opiskelu- ja työelämässä – olemme oppineet, ettei ainakaan yleisellä paikalla kannata innostua. Ettei tulisi tulkituksi ´liian onnelliseksi´ eli hulluksi.”
- ”Kyräilyn, latistamisen ja tukahduttamisen sijaan **tarvitsemme innostumista uudeksi kansalaistaidoksi niin kansanterveydellisistä kuin taloudellisistakin syistä.**”
- Tunnekokemus välittyy ihmisestä sekunnin sadasosissa: tietoiseksi tunteistamme tulemme vasta noin sekunnin kuluessa.”
- ”Innostus on energiaa, jolla yhteisön taidoista ja tahdosta syntyy jotakin merkittävää.”

Lähteet

Aalto-Setälä, Pauli & Saarinen, Mikael 2014. Innostus. Myötämanipuloinnin aakkoset. Helsinki: Talentum.

Heikkilä, Matti & Kaakinen, Juha & Korpelainen, Niina 2003. Kansallinen sosiaalialan kehittämisprojekti - selvitysmiesten loppuraportti. STM työryhmämuistioita 2003:11. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

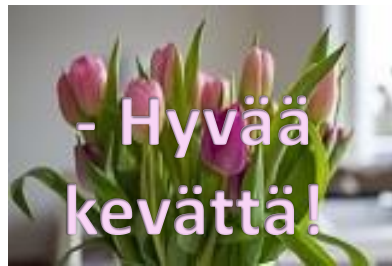
Kauppila, Tarja 2012. Puheenvuoro II Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon keskustelufoorumi 25.10.2012, Kuopio (UEF).

Kuusisto-Niemi, Sirpa & Lehmuskoski, Antero 2010. Asiakastiedon kuvausmenetelmät sosiaalityössä. Teoksessa . Teoksessa Pohjola, Kääriäinen ja Kuusisto-Niemi (toim.) Sosiaalityö, tieto ja teknologia. Jyväskylä: PS-kustannus, s. 47-77.

Tieto hyvinvoinnin ja uudistuvien palvelujen tukena. Sote-tieto hyötykäyttöön –strategia 2020.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-33103.pdf

Kuvat: MS Office, Pixabay

Kiitos mielenkiinnostasi

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

www.isonet.fi

<https://www.facebook.com/itasuomensosiaalialanosaamiskeskus>